

Бу кэпсиир кэмин 40-чаба чугаһыыр сыл анараа өттүгэр Хоту Муустаах муора аттыгар Хайыр сэлиэнньэтигэр буолбута. Тыа хаһаайыстыбатын министерствота Булун оройуонун «Приморской» совхозугар үлэбэ анаабыта. Хоту сири сурабынан эрэ истэрим, арааһы кэпсииллэрэ, балайда дьулайа истэрим. Онуоха министерство кадрга отдeлыгар: «Хоту барбыт дойду дьоно тулуйбаттар, сотору төттөрү күрүүллэр, эн биир сыл иннинэ төттөрү кэллэххинэ бырайыаскын, подъемнайгын төлүөн, сэрэтэбит», — диэбиттэрэ өссө салыннарбыта.

Кэргэним Тиксиигэ олорубут, күһүүргэ төрөөбүт буолан олох да кыһаммата. Биир оҕобутунаан муус устар бүтүүтэ Тиксиигэ көтөн тийдибит. «Приморская» (Хара Уулаахха) самолет барбыт, «икки хонугунан расписанията», — диэтилэр. Аэропорт гостиницатыгар түстүбүт, онтон Тиксиигэ вездеход сылдыар эбит, онон кэргэним дьүүгэтин дьонноругар хоно бардыбыт. Баран истэхпитинэ, тыал оҕуста, ыалбытын ыйдаран булаппытын кытта, тыал күүһүрдэ, радионан «штормовой погоданы» биллэрдилэр. Буурба түстэ. Ыалбыт үөрэ-көтө көрүстүлэр да, кэргэним дьүүгэтэ, улахан оҕолоро онуһу бүтэрэн баран метеостанцияга үлэли сылдьан ол кыһын буурбага түбөһөн суох буолбут эбит (метеостанциялара үөһэ көстөн турар, тыалга тронунан тутуһан сылдьаллар үһү). Мин туох үлүгэрдээх дойдутугар кэлбиппиний дии санаатым, ордугун чаас аңара буола-буола «Дьийэттэн тахсыман!

Тыал күүһэ 42 м/с..., 50 м/с... Ураган...» — диэн биллэрэ туруулар салыннарар. Тиксиигэ манньк, оттон туундараба?!..

Иккис сууккатыгар буурба арыый сэллээбитигэр, «самолетунан көтөөччүлэр аэропорт гостиницатыгар кииринг, регистрация буолар» — диэн биллэрдилэр. Нэ-

лан Омолой диэн санга тэриллэр Усуйаана оройуонун «Усуйаана» совхозугар төттөрү бэриллэхтээх таба иитиитинэн, түүлээх булдуна дьарыктанар отделениега анаатылар. «Бороҕон ынах, сылгы сүөһүлээх отделение» — диэн министерствога эппиттэрэ. Аны табаны көрөн эрэ билэр киһи 10 ты-

Өрүскэ түһэллэр. Табанан сэлиэн-ньэбэ табыстыбыт. Киэһэлик, хонтуора сабыылаах. Биһиги кэлэр-битин билбэккэ олороллор эбит. Управляющайым директор бирикээһин тутан баран соһуйда. Куранан турар дьийэчээнгэ тимир оһох отуннулар (ыал барыта тимир оһоһунан олооро). Биир таба

тэр да бааллара үһү.

Бастаан управляющай миигин билсиппиннэрдэ. Быһаччы үлэлэнэр дьонун диэн түөрт ыстаада биригэдьиридэрин кытта илии тутуһуннарда. «Дьэ, аны отделение сүрүн дьоно бары кэлбиттэринэн уонна мантан инньэ биһиги коллективпыт чилиэнэ буоларгынан, баһаалыста, бэйэн тускунан билсиппиннэр», — диэтэ. Мин бэйэтэ да уустуга суох олоһум, үлэм туһунан кэпсээтим. Тохтообуппар: «Төрдүн-уһун хайа дойдугунуй?» — диэн ыйыттылар. «Дьокуускай таһыгар, Нам оройуонугар төрөөбүтүм», — диэбиппэр, уу-чуумпу, иһиллээбит курдук буолла. Дьон сирэйин-харабын көрөбүн. Ким да сангарбат. Онтон биир, сал-

гыһын килэриччи сиэбит сирэйдээх, кыра уңуохтаах, сыты-хотуу дьүүһүннээх киһи: «Намнар икки өрүттээх дьонгут!» — диэтэ. «Ол хайдах?» — диэбиппин кулгаабым эрэ истэн хаалла. Биир хойуу хаастаах, номоһон дьүүһүннээх, кэлтэччи тарааммыт хара баттахтаах Бүөтүр Тимофеевич диэн ытыктанан ыңгырар киһилэрэ: «Сэмэн, тоҕо инньэ диирбитин санга киһиэхэ быһааран биэр, мээһэ тылынан ыһыахтаныма», — дьаһайа үөрэммит киһи лоп-бааччы санатынан эттэ. Управляющайым хата «һы-һы-һы» диэн ыгыста-ыгыста күлэр уонна: «Так, значит, Сэмэн тоҕо инньэ дииргин быһааргар тийиэбин», — диэтэ.

**Миитэрэй ОБУТОВ,
Кириэс-Кытыл**

(Бүтүүтэ бэчээттэниэ)

И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 110 сылыгар

ААТА-СУОЛА КЫТТА КӨМӨЛӨСПҮТЭ

һиилэ вездеходпутунан гостиницаны буллубут, киһи лыык курдук. Ляхов арыытыгар баран иһээччи «Холбос» урдустара айдаан-куйдаан бөбөтө, охсуһан да ылаллар. Буурбабыт өссө сытайар.

Хаһыс да хонукпутугар халлан дьэ уоскуйан, ыраас, сылаас чэмэлкэй күн буола түһэр. Аны аэропорт сабыылаахтар, хаһан ыраасанан аһыллаллара биллибэт. Оннооҕор хайыһардаах, ханна бабарар түһэргэ көңүллээх полянай «ас»-тар самолеттарын көңүллээбэттэр. Дьоммун хаалларан трактордарынан муоранан Хара Уулаахха бардым — совхоз киинигэр. Буурба кэнниттэн муорага ырбыылар тахсыбыттара, олбу мэхэйдэр, уу-хаар биир туспа араллаан.

«Приморская» совхоз киинэ Хара Уулаахха тийэн анаммыт Бороҕонум отделениегыгар управляющай, специалист толору боо-

һыынчаба чугаһыыр табалаах, туундара сирдээх-дойдулаах отделениега салыннарбын да зоотехнигынан сөбүлэстим. Барар отделением управляющайа ааспыт күһүн Губаны мотуорканан Омолой төрдүттэн туораан Хара Уулаахтан кэлэн хамнас харчытын ылан, төннөн истэхтэринэ, хаардаах саапас түһэн, моториһыныын ончолорун биэрэккэ үөһэ тардан баран сатыы барбыттар быһыылаах, иккиэн сураба суох сүтэн хаалбыттар.

Айылба айылбатынан, оттон тыйыс айылбаларын кытта быһаччы алтыһан, эриллэн-мускуллан олоор, үлэлиир айылба оҕолоро, ыстаада диэни ыыра билбэтэх, туундара диэни туура көрбөтөх «дойду» киһитин хайдах көрсөллөрө миигин балачча мунчаардара. Аэропорт аһылынна, самолетунан дьонум кэллилэр, ол самолетунан Хайырга көттүбүт. Аэропорт суох.

кыыл атабын ойутан аҕалан үлтү сыстаран буһаран бэрдэрдилэр. Дьийэ хомуллуор дылы, мас бэлэмнэппиттэр, ыалга илдьэн аһаттылар. Аһаан кэлбиппит — дьийэ-уот бэлэм, эт остуолга, чэй оргуйа турар.

Сарсыарда эрдэ турдум. Күн сырылааччы тыгар, уу чуумпу, ыпыраас, барыта сандаархай, олус чэпчэки. Хонтуорага тийиэбин. Тимир оһох оттуллубут, кэнгэс, хоһо суох дьийэ 4 остуол, олоппостор, тула ыскамыайкалар. Олоробун, күүтэбин. Сотору утуу-субуу дьон бөбөтө анһан кэлэр. Тыс этэрбэстээх, таба ыстааннаах, телогрейкалаах, буодьулаах бэргэһэлээх дьонунан хонтуора лыык курдук симиллэр, дьахталлар эмиэ бааллар. Сайылыы барар ыстаадалар, балыксыттар, булт сезона бүтэн сайынны үлэбэ анатар бары түмсүбүт кэмнэрэ эбит. Ону кытта «санга үлэһити көрө-билэ» кэлбит-